

Prædiken til Juledag

Luk. 2,1-14

Første tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas:

Og det skete i de dage, at der udgik en befaling fra kejser Augustus om at holde folketælling i hele verden. Det var den første folketælling, mens Kvirinius var statholder i Syrien. Og alle drog hen for at lade sig indskrive, hver til sin by. Også Josef drog op fra byen Nazaret i Galilæa til Judæa, til Davids by, som hedder Betlehem, fordi han var af Davids hus og slægt, for at lade sig indskrive sammen med Maria, sin forlovede, som ventede et barn. Og mens de var dér, kom tiden, da hun skulle føde; og hun fødte sin søn, den førstefødte, og svøbte ham og lagde ham i en krybbe, for der var ikke plads til dem i herberget. I den samme egn var der hyrder, som lå ude på marken og holdt nattevagt over deres hjord. Da stod Herrens engel for dem, og Herrens herlighed strålede om dem, og de blev grebet af stor frygt. Men englen sagde til dem: »Frygt ikke! Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket: I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. Og dette er tegnet, I får: I skal finde et barn, som er svøbt og ligger i en krybbe.« Og med ét var der sammen med englen en himmelsk hærskare, som lovpriste Gud og sang: »Ære være Gud i det højeste og på jorden! Fred til mennesker med Guds velbehag!«

Lukasevangeliets 2,1-14

Julen er glædens og hjerternes fest, siger man. Børnene glæder sig til gaver og juletræ, de voksne glæder sig til god mad, snak og hygge – og de glæder sig over børnene, der glæder sig over gaverne. I år har vi muligvis julehygget lidt ekstra. Personlig hængte jeg den første engleuro op den 30. september. Nu var det nok med al den krise, der er brug for modvægt, pebernødder, gløgg og masser af lys. Det er ikke til at holde livet ud i boblen. Man må dekorere den indvendigt med lys og hjerter og engle. Ellers dør vi af tristesse og modløshed.

Julen er glædens og hjerternes fest. Men den er også ensomhedens højtid. Det har den altid været. Den tid på året, hvor dem, der ikke har så stor en berøringsflade, for alvor mærker det. Den tid, hvor alle andre ser så glade ud sammen med alle deres sjove, kærlige venner og deres velfungerende familier, der altid bager vanillekranse og laver juledekorationer i et stort happy fællesskab. Ensomheden har alle dage hørt julen til. Man mærker den mere end ellers med pynt, latter og julefrokost som baggrund. Man husker dem, der engang var, dem, der hørte julen til før. Man savner dem.

I år er vi så alle blevet henvist til mere eller mindre tvungen ensomhed og julesorg. Bliv på dit kammer på plejehjemmet. Tag en streamet gudstjeneste og en gang digital ris a la mande med familien på Møn. For vi kører ikke så langt i år. Vi bliver hjemme i boblen og håber, den ikke springer af alle de tilbageholdte tårer, der presser sig på.

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 741, 123. årgang
December 2022
ISSN 0901-2214

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke, Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
- her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov — Farvergade 27
1463 København K
vartov@vartov.dk

Julen har alle dage været de ensommes prøvelse, men den har - hånden på hjertet - også somme tider været en prøvelse i familierne. Så kommer hun der, tante Erna, og der skal utallige snaps til at holde hende ud sådan i dagevis. Hun kan hverken høre eller se, og det virker som om, hun nyder at drive en til vanvid juledag, for slet ikke at tale om 2. juledag. "Ja, vi fik nu altid suppe 2. juledag". "Det er muligt, men her får du altså pulled pork, moster". Og man får så dårlig samvittighed af sin egen irritation. Var man da bare et større menneske.

Men altså gæster, der lægger håndklæder overalt, skidt og møg og alt for mange sko i entreen. Bare det snart kan blive hverdag, så man slipper for alle de mennesker, der skal have mad i en uendelighed, og man når dårligt at sidde ned. Og så alle de krav om hygge og vintergåture, pakkespil og æbleskiver. Nej, måske er det ikke så galt med et enkelt år i juleboblens ensomhed. Det bliver måske den bedste jul og optakt til et nyt år, en ny tid, en ny verden med andre forventninger - og muligheder vil vise sig.

I bund og grund er det julens indhold. En ny tid, en ny begyndelse. Det var det, den var for Maria og Josef, der drog afsted. De vandrede mildest talt lige lukt ind i ensomheden og trøstesløsheden. De vidste hverken ud eller ind. Hvad skulle der blive af dem i menneskemyldret med veer og rejsepirrelighed? En stald på marken, en fødsel. Det er ikke en ønskesituation for noget menneske.

Juleevangeliet handler om, at verden aldrig er i vatter, forudsigelig eller gennemskuelig. Den erfaring har vi alle måttet gøre os det sidste års tid. Maria og Josef anede ikke, hvad der ventede dem for enden af natten, den næste dag eller den næste, og de var bange. Ellers giver englens ord ingen mening: Frygt ikke! Der var masser af frygte, som for os i dag, som for mennesker til hver en tid. Og det skal vi så holde op med. Mon Dieu. Kan vi det?

Det giver et øjeblik ro i sindet at hænge englen op, at tænke, at det nok skal gå, det kan jo ikke blive ved, det får en ende. Det giver et øjeblik ro at give

et knus - til en i boblen naturligvis - og tænke, hvad er det værste, der kan ske? Vi er jo her. Nu.

En engel symboliserer forandringens mulighed. Hvordan ville man lige selv have det, hvis man så en engel suse forbi vinduet i natten udenfor? Man ville tænke, at man var blevet skør, det er klart, og at det nok bare var en løber med lige lovlig mange lys og reflekser.

Men man ville også tænke, at noget nyt er på vej, noget godt, en ændring til det bedre. Man ville tage det som et varsel, et tegn fra de højere magter. Frygt ikke, glæden er på vej, den er lige rundt om hjørnet. Den finder plads midt i den skæve verden, den lyser som stjernen ind i kaos, bekymring, rod og brok. Den er i stalden, på plejehjemmet, i stuen hos dig og mig, når du griber den. Og når du slipper den eller ikke rigtig fanger den, så kommer den alligevel igen og giver dig chancen, begyndelsen, muligheden, forandringen, hjerternes fest. Ja, den er her allerede.

Amen - og glædelig jul også i år.

Marie Ørgaard

sognepræst i Holmens Kirke

(Prædikenen er skrevet og afholdt i julen 2020)

Salmer (Den Danske Salmehog):

Nr. 94: Det kimer nu til julefest

Nr. 136: Dejlig er den himmelblå

Nr. 99: Velkommen igen Guds engle små

Nr. 121: Dejlig er jorden